

Nader ecologisch onderzoek  
**Ontwikkeling Gosselinkweg**  
Woold

Dhr. D. Hendriksma



# Nader ecologisch onderzoek

## Ontwikkeling Gosselinkweg te Woold

Opdrachtgever: Dhr. D. Hendriksma


Projectnummer: 3011.03

Datum: 08-10-2021

Projectleider en rapporteur: Jur Metselaar



Autorisatie: Laura Tilleman



Opdrachtnemer: Buro Ontwerp & Omgeving  
Velperweg 157  
6824 MB Arnhem  
Postbus 2033  
6802 CA Arnhem  
info@ontwerpenomgeving.nl  
[www.ontwerpenomgeving.nl](http://www.ontwerpenomgeving.nl)

**INHOUD**

Pagina

1	INLEIDING .....	3
2	PROJECTLOCATIES EN WERKZAAMHEDEN .....	4
2.1	Beschrijving projectlocaties .....	4
2.2	Geplande werkzaamheden .....	4
3	RESULTATEN QUICKSCAN .....	5
3.1	Hazelworm en levendbarende hagedis .....	5
4	ONDERZOEKSMETHODE .....	6
4.1	Hazelworm en levendbarende hagedis .....	6
5	RESULTATEN .....	10
5.1	Hazelworm .....	10
5.2	Levendbarende hagedis .....	11
6	CONCLUSIE EN ADVIES .....	12
7	LITERATUURLIJST .....	13
7.1	Referenties .....	13
7.2	Gebuurde websites .....	13
7.3	Overige geraadpleegde bronnen .....	13

## 1 INLEIDING

In opdracht van dhr. D. Hendriksma is door Buro Ontwerp & Omgeving een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Gosselinkweg te Woold. Het projectgebied betreft een agrarisch perceel aan de rand van de kern van Woold. De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de bouw van drie woonclusters met in totaal zestien woningen. Daarnaast worden de houtopstanden op diverse plekken uitgebreid met inheemse beplanting en een deel van het intensief beheerde grasland wordt omgevormd naar een kruidenrijk grasland

Het nader ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurtoets die Buro Ontwerp & Omgeving op 30 november 2020 in het projectgebied heeft uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat de duiker en greppel langs de Droppersweg geschikt zijn als rust- en verblijfplaats voor de hazelworm en levendbarende hagedis. Er is daarom nader onderzoek gedaan om vast te stellen of er jaarrond beschermde verblijfplaatsen aanwezig zijn en of het projectgebied deel uitmaakt van de functionele leefomgeving van deze soorten. Om de ontwikkeling mogelijk te maken wordt de duiker langs de Droppersweg mogelijk verplaatst en worden drie ontsluitingen gecreëerd op de toekomstige woonclusters, waarvan één op de Droppersweg en twee op de Meerdinkweg. Ter aanvulling op de quickscan is daarom ook nader onderzoek gedaan aan de Meerdinkweg ter hoogte van de toekomstige ontsluitingen van de woonclusters.

De volgende vragen staan centraal in het onderzoek:

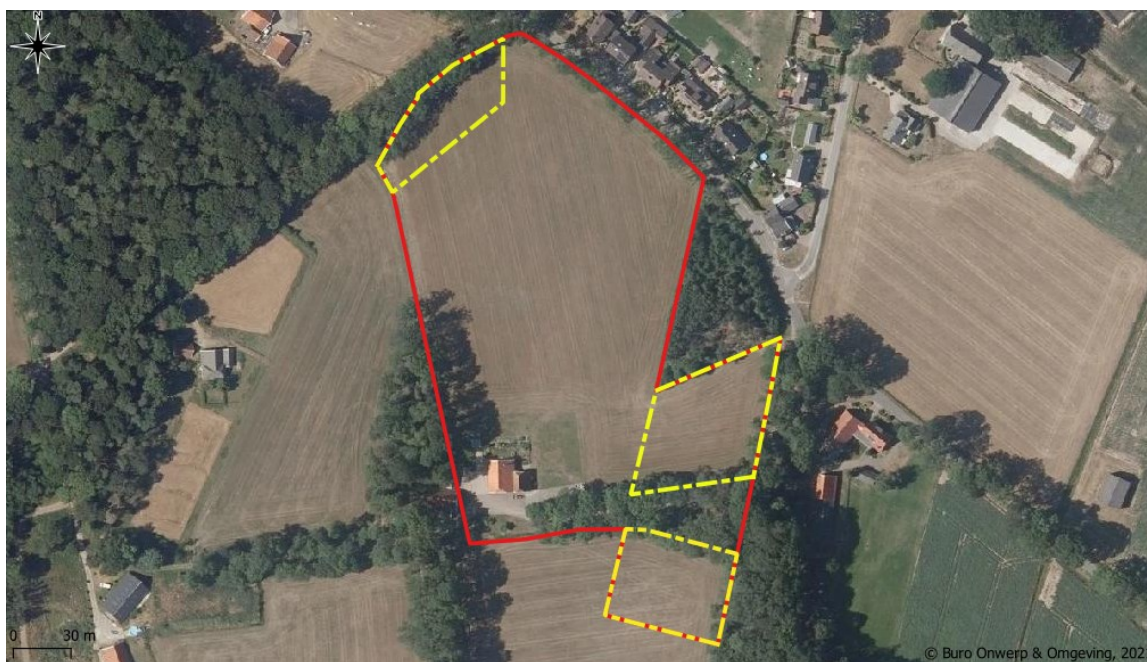
- Zijn de hazelworm en levendbarende hagedis in het projectgebied aanwezig?
- Wat is de functie van het projectgebied voor deze soorten?
- Moet er een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) worden aangevraagd?
- Moeten er mitigerende en compenserende maatregelen worden genomen?

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het projectgebied (hoofdstuk 2), de resultaten uit de quickscan (hoofdstuk 3), de onderzoeksmethode (hoofdstuk 4), de resultaten van het nader onderzoek (hoofdstuk 5) en de conclusie en het advies (hoofdstuk 6) beschreven.

## 2 PROJECTLOCATIES EN WERKZAAMHEDEN

### 2.1 Beschrijving projectlocaties

Het projectgebied ligt aan de Gosselinkweg, direct ten zuiden van de kern van Woold. In het noordwesten grenst het projectgebied aan de Droppersweg en in het zuiden ligt het erf van Meerdinkweg 2. De locatie bestaat merendeels uit intensief beheerd grasland. Ook zijn er enkele houtopstanden, laanbomen en een boerderij met schuren aanwezig, deze blijven echter behouden. Het projectgebied is gelegen in een half-open landschap dat omringd wordt door graslanden, akkers, houtwallen en bossen. Op de navolgende afbeelding is de begrenzing van het projectgebied weergegeven.



*Figuur 1. Ligging van het projectgebied (rood kader) en de locaties van de toekomstige woonclusters (gele stippellijn).*

### 2.2 Geplande werkzaamheden

Het plan voorziet in de bouw van drie woonclusters met in totaal zestien woningen. Deze worden geplaatst op het deel dat nu bestaat uit intensief beheerd grasland. De toekomstige woonclusters worden ontsloten op bestaande wegen. Bij de verdere uitwerking wordt langs de Droppersweg gezocht naar ontsluiting van een van de woonclusters tussen de bestaande bomen door (figuur 1: het noordwestelijk gelegen cluster). In dat geval wordt een bestaande duiker mogelijk verplaatst. Wanneer dit niet mogelijk blijkt worden naar verwachting een aantal zomereiken gekapt ter plaatse van de duiker. Het bestaande woonerf, de houtopstanden (hakhoutbosjes) en de overige laanbomen blijven bestaan. Op diverse plekken worden de houtopstanden uitgebreid met inheemse beplanting en een deel van het intensief beheerde grasland wordt omgevormd naar een kruidenrijk grasland.

### 3 RESULTATEN QUICKSCAN

Op 12 november 2020 is in het projectgebied een quickscan natuurtoets uitgevoerd. Uit de quickscan blijkt dat er meer informatie benodigd was om de effecten van de woningbouw volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming. Hieronder worden deze resultaten nog eens kort besproken.

#### 3.1 Hazelworm en levendbarende hagedis

Van de hazelworm en levendbarende hagedis is de aanwezigheid langs de duiker en greppel aan de Droppersweg niet uit te sluiten. Omdat de duiker mogelijk wordt verplaatst en de greppel langs de Droppersweg als gevolg daarvan wordt aangetast kan er sprake zijn van negatieve effecten op deze soorten. De hazelworm en levendbarende hagedis zijn nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb) en zijn in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. Hierdoor is het verboden om de soort te vangen of doden en hun vaste rust- of verblijfplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen. Nader onderzoek naar de hazelworm en levendbarende hagedis is daarom nodig om vast te kunnen stellen of deze soorten voorkomen langs de duiker en greppel aan de Droppersweg en of een eventuele ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Ter aanvulling hierop is ook nader onderzoek gedaan aan de Meerdinkweg ter hoogte van de toekomstige ontsluitingen van de woonclusters omdat hier mogelijk ook negatieve effecten op de hazelworm en levendbarende hagedis kunnen zijn.

## 4 ONDERZOEKSMETHODE

### 4.1 Hazelworm en levendbarende hagedis

Het nader onderzoek naar de hazelworm en levendbarende hagedis werd uitgevoerd conform de aanwezigheidsprotocollen van deze soorten van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2017) en het kennisdocument van de levendbarende hagedis (BIJ12, 2017). Voor beide soorten geldt dat er één maand voorafgaand aan de inventarisaties een aantal opwarmplaten (tapijttegels) werden neergelegd ter gewenning. Zes tapijttegels werden daarom geplaatst op 13 april 2021 (figuur 2 en 3). Tijdens de daaropvolgende veldbezoeken werden de tapijttegels en de directe omgeving gecontroleerd op aanwezigheid van de hazelworm en levendbarende hagedis. Voor de volledigheid is ook besloten het onderzoek uit te breiden naar de toekomstige ontsluitingen op de Meerdinkweg. Hier is onderzoek gedaan met vijf extra tapijttegels (figuur 4).



Figuur 2. Locaties aan de Droppersweg waarop de tapijttegels werden geplaatst (rode stippen), genummerd van 1 t/m 6.





*Figuur 3. Situering van enkele tapijttegels: Nummer 4 op de duiker langs de Droppersweg (links) en nummer 3 direct noordoostelijk van de duiker (rechts).*



*Figuur 4. Locaties aan de Meerdinkweg waarop de tapijttegels werden geplaatst (rode stippen), genummerd van 7 t/m 11.*



*Hazelworm*

- Vier veldbezoeken moeten worden uitgevoerd in de periode juni t/m september.
- Veldbezoeken moeten worden uitgevoerd ten tijde van geschikte weersomstandigheden.
- Er moet minimaal één maand tussen het eerste en laatste veldbezoek zitten.

Tabel 1. Gegevens van het onderzoek naar de hazelworm op de Droppersweg.

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Waarnemer(s)
07-06-2021	10:45 – 11:15	18	N2	Bewolking 70% en geregeld zonnig	J. Metselaar
22-06-2021	10:25 – 10:55	15,5	N2	Bewolking 100% en geen zon	J. Metselaar
09-07-2021	09:00 – 09:30	18	W1	Bewolking 50% en zonnig	J. Metselaar
13-08-2021	08:30 – 09:30	19	NO1	Bewolking 90% en zo nu en dan zon	J. Metselaar
24-08-2021	09:35 – 10:15	15 – 17	NO2	Bewolking 0% en zonnig	J. Metselaar

Tabel 2. Gegevens van het onderzoek naar de hazelworm op de Meerdinkweg.

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Waarnemer(s)
24-08-2021	09:35 – 10:15	15 – 17	NO2	Bewolking 0% en zonnig	J. Metselaar
03-09-2021	10:00 – 10:30	17	NO2	Bewolking 0% en zonnig	J. Metselaar
13-09-2021	09:00 – 09:30	15	N1	Bewolking 30% en zonnig	J. Metselaar
23-09-2021	11:00 – 11:30	18	W4	Bewolking 80% en zo nu en dan zon, kort voor 11:00 nog zonnig.	J. Metselaar
26-09-2021	10:55 – 11:25	18	Z2	Bewolking 30% en zonnig	J. Metselaar
30-09-2021	10:15 – 10:45	12	ZW3	Bewolking 20% en zonnig	J. Metselaar

*Levendbarende hagedis*

- Drie veldbezoeken moeten worden uitgevoerd in de periode april t/m september, waarvan tenminste twee bezoeken tussen 15 april en 31 mei (voortplantingsperiode). Als alleen in de periode juni t/m september wordt geïnventariseerd dan zullen meer dan drie rondes nodig zijn. Omdat dit het geval is aan de Meerdinkweg zijn hier zes inventarisaties uitgevoerd.
- De veldbezoeken moeten worden uitgevoerd op zonnige of half bewolkte dagen, met een temperatuur tussen de 12 en 20°C en een windkracht lager dan 5 Bft.
- Er moet minimaal één maand tussen het eerste en laatste veldbezoek zitten.

Tabel 3. Gegevens van het onderzoek naar de levendbarende hagedis op de Droppersweg.

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Waarnemer(s)
20-05-2021	14:50 – 15:20	16	ZW3	Bewolking 50% en zonnig	J. Metselaar
31-05-2021	11:40 – 12:20	19 – 20	O2	Bewolking 0% en zonnig	J. Metselaar
07-06-2021	10:45 – 11:15	18	N2	Bewolking 70% en geregeld zonnig	J. Metselaar
09-07-2021	09:00 – 09:30	18	W1	Bewolking 50% en zonnig	J. Metselaar
24-08-2021	09:35 – 10:15	15 – 17	NO2	Bewolking 0% en zonnig	J. Metselaar

Tabel 4. Gegevens van het onderzoek naar de levendbarende hagedis op de Meerdinkweg.

Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Waarnemer(s)
24-08-2021	09:35 – 10:15	15 – 17	NO2	Bewolking 0% en zonnig	J. Metselaar
03-09-2021	10:00 – 10:30	17	NO2	Bewolking 0% en zonnig	J. Metselaar
13-09-2021	09:00 – 09:30	15	N1	Bewolking 30% en zonnig	J. Metselaar
23-09-2021	09:00 – 09:30	18	W4	Bewolking 80% en zo nu en dan zon, kort voor 11:00 nog zonnig.	J. Metselaar
26-09-2021	10:55 – 11:25	18	Z2	Bewolking 30% en zonnig	J. Metselaar
30-09-2021	10:15 – 10:45	12	ZW3	Bewolking 20% en zonnig	J. Metselaar

## 5 RESULTATEN

### 5.1 Hazelworm

Het nader onderzoek naar de hazelworm is uitgevoerd onder gunstige waarnemingsomstandigheden. Op de Droppersweg ging het om vijf inventarisaties in de periode juni t/m augustus en op de Meerdinkweg ging het om zes inventarisaties in de periode augustus t/m september. Tijdens het onderzoek werden drie exemplaren aangetroffen (figuur 5). Het eerste exemplaar betrof een onvolwassen dier (subadult) dat op 7 juni werd waargenomen onder tapijttegel 5. De tweede waarneming betrof die van een vrouwelijk exemplaar dat op 13 augustus werd waargenomen onder tapijttegel 3. De derde waarneming betrof een juveniel exemplaar dat op 24 augustus werd waargenomen onder tapijttegel 2. Op 24 augustus werd ook een dood exemplaar (verkeersslachtoffer) aangetroffen op een deel van de Meerdinkweg waar geen werkzaamheden zullen plaatsvinden.



*Figuur 5. De vrouwelijke hazelworm die op 13 augustus werd aangetroffen (links), het juveniele dier dat op 24 augustus werd aangetroffen (rechtsboven) en het onvolwassen dier dat op 7 juni werd aangetroffen (rechtsonder).*



*Figuur 6. Locaties waarop hazelwormen werden vastgesteld (rode stippen) en de locatie waarop een dode hazelworm werd aangetroffen (blauwe stip).*

## 5.2 Levendbarende hagedis

Het nader onderzoek naar de levendbarende hagedis is uitgevoerd onder gunstige waarnemingsomstandigheden. Op de Droppersweg ging het om vijf inventarisaties in de periode mei t/m augustus en op de Meerdinkweg ging het om zes inventarisaties in de periode augustus t/m september. De soort werd echter niet aangetroffen waardoor kan worden geconcludeerd dat de levendbarende hagedis niet voorkomt in het projectgebied. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden kunnen worden uitgesloten.



## 6 CONCLUSIE EN ADVIES

Buro Ontwerp & Omgeving heeft in opdracht van dhr. D. Hendriksma een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Gosselinkweg te Woold. Het onderzoek vond plaats naar aanleiding van de voorgenomen bouw van drie woonclusters met in totaal zestien woningen. Om de ontwikkeling mogelijk te maken wordt een reeds aanwezige duiker langs de Droppersweg mogelijk verplaatst en worden drie ontsluitingen gecreëerd op de toekomstige woonclusters, waarvan één op de Droppersweg en twee op de Meerdinkweg. In de onderstaande tabel staat een samenvatting van de resultaten. Bij aanwezigheid van de soort is aangegeven waar deze soort is aangetroffen, welke artikelen van de Wet natuurbescherming (mogelijk) worden overtreden en welke vervolgstappen ondernomen moeten worden.

Soort	Aanwezigheid	Locatie	Wnb-artikel	Vervolgstappen
<b>Hazelworm</b>	Rust- en verblijfplaats van (tenminste) drie exemplaren	Duiker en directe omgeving Droppersweg en toekomstige ontsluitingen Meerdinkweg	3.10 lid 1a en 1b	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Activiteitenplan</li> <li>• Ontheffing Wnb</li> </ul>
<b>Levendbarende hagedis</b>	Nee	-	-	-

Uit het uitgevoerde ecologische onderzoek blijkt dat de hazelworm voorkomt langs de duiker en greppel ter hoogte van de Droppersweg. Er werden namelijk drie exemplaren vastgesteld waaronder één juveniel exemplaar. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het projectgebied onderdeel is van het leefgebied van zeker drie hazelwormen (één vrouwtje, één subadult en één juveniel exemplaar) en dat de locatie dient als rust- en verblijfplaats voor de soort. De levendbarende hagedis werd hier echter niet vastgesteld. Langs de toekomstige ontsluitingen op de Meerdinkweg werd geen van beide soorten vastgesteld, maar is wel op een nabijgelegen locatie een dode hazelworm gevonden (verkeersslachtoffer). Hierdoor moet er vanuit worden gegaan dat de hazelworm ook ter hoogte van de toekomstige ontsluitingen op de Meerdinkweg kan voorkomen.

Bij werkzaamheden aan de greppel en duiker op de Droppersweg en het creëren van de toekomstige ontsluitingen op de Droppersweg en Meerdinkweg wordt artikel 3.10 lid 1b van de Wet natuurbescherming (mogelijk) overtreden. Dit artikel heeft betrekking op het vernielen van rust- of verblijfplaatsen van de hazelworm. Om de ontwikkeling mogelijk te maken moet daarom een ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Ten behoeve van de ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld.

Daarnaast is ook Wnb artikel 3.10 lid 1a relevant voor deze soort. Dit artikel heeft betrekking op het doden en vangen van soorten. Er is echter geen ontheffing in het kader van dit artikel noodzakelijk indien mitigerende maatregelen worden getroffen en zorgvuldig wordt gehandeld. Dit dient opgenomen te worden in het activiteitenplan voor de hazelworm.



## 7 LITERATUURLIJST

### 7.1 Referenties

BIJ12 (2017). *Kennisdocument Levendbarende hagedis, Zootoca vivipara. Versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.

Netwerk Groene Bureaus (2017). *Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*. Odijk, Nederland: Netwerk Groene Bureaus.

### 7.2 Gebruikte websites

[www.pdok.nl](http://www.pdok.nl)

[www.ravon.nl](http://www.ravon.nl)

[www.verspreidingsatlas.nl](http://www.verspreidingsatlas.nl)

[www.waarneming.nl](http://www.waarneming.nl)

### 7.3 Overige geraadpleegde bronnen

Vogelbescherming Nederland & Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (2007). *Topografische atlas voor flora en fauna van Nederland (1e ed.)*. Papendrecht, Nederland: Mouthaan Grafisch Bedrijf.

